

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/40/2024
Identifikačné číslo spisu:	3123204262
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3123204262.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R. I., narodeného P., M., zast. advokátom Mgr. Juraj Hedera s. r. o., Nitra, P. Benického 786/6, IČO: 53 518 101, proti žalovanej Obec Súľov - Hradná, Obecný úrad Súľov 65, IČO: 00 321 656, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 28C/32/2023, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 25. septembra 2023 sp. zn. 27Co/76/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 12. júla 2023 č. k. 28C/32/2023-43 zamietol návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia. Žalobca sa návrhom voči žalovanej ako povinnej osobe domáhal nariadenia neodkladného opatrenia v nasledovnom znení: demontáže meradla na meranie množstva vody dodávanej verejným vodovodom obce Súľov - Hradná, Obecný úrad Súľov 65, 013 52 Súľov - Hradná, IČO: 00 321 656 do vodovodnej prípojky umiestnenej na pozemku parcelné číslo XXX/X, parcela registra „C“ - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 887 m² nachádzajúcom sa v okrese Z., obci M., katastrálnom území M. a zapísanom v katastri nehnuteľností v Slovenskej republike na liste vlastníctva číslo XXXX, vedenom Okresným úradom Z., katastrálnym odborom a napojenej na stavbu so súpisným číslom XXX postavenej na pozemku parcelné číslo XXX/X, parcela registra „C“ - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 138 m², druh stavby: Rodinný dom, popis stavby: DOM nachádzajúcej sa v okrese Z., obci M., katastrálnom území M. a zapísanej v katastri nehnuteľností v Slovenskej republike na liste vlastníctva číslo XXX, vedenom Okresným úradom Z., katastrálnym odborom, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia, zdržania sa montáže meradla na meranie množstva vody dodávanej verejným vodovodom obce Súľov - Hradná, Obecný úrad Súľov 65, 013 52 Súľov - Hradná, IČO: 00 321 656 do vodovodnej prípojky umiestnenej na pozemku parcelné číslo XXX/X, parcela registra „C“ - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 887 m² nachádzajúcom sa v okrese Z., obci M., katastrálnom území M. a zapísanom v katastri nehnuteľností v

Slovenskej republike na liste vlastníctva číslo XXXX, vedenom Okresným úradom Z., katastrálnym odborom a napojenej na stavbu so súpisným číslom XXX postavenej na pozemku parcelné číslo XXX/X, parcela registra „C“ - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 138 m², druh stavby: Rodinný dom, popis stavby: DOM nachádzajúcej sa v okrese Z., obci M., katastrálnom území M. a zapísanej v katastri nehnuteľností v Slovenskej republike na liste vlastníctva číslo XXX, vedenom Okresným úradom Z., katastrálnym odborom, bez písomného súhlasu vlastníka stavby so súpisným číslom XXX postavenej na pozemku parcelné číslo XXX/X, parcela registra „C“ - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 138 m², druh stavby: Rodinný dom, popis stavby: DOM nachádzajúcej sa v okrese Z., obci M., katastrálnom území M. a zapísanej v katastri nehnuteľností v Slovenskej republike na liste vlastníctva číslo XXX, vedenom Okresným úradom Z., katastrálnym odborom a zdržania sa dodávky vody dodávanej verejným vodovodom obce Súľov - Hradná, Obecný úrad Súľov 65, 01352 Súľov - Hradná, IČO: 00 321 656 do vodovodnej prípojky umiestnenej na pozemku parcelné číslo XXX/X, parcela registra „C“ - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 887 m² nachádzajúcom sa v okrese Z., obci M., katastrálnom území M. a zapísanom v katastri nehnuteľností v Slovenskej republike na liste vlastníctva číslo XXXX, vedenom Okresným úradom Z., katastrálnym odborom a napojenej na stavbu so súpisným číslom XXX postavenej na pozemku parcelné číslo XXX/X, parcela registra „C“ - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 138 m², druh stavby: Rodinný dom, popis stavby: DOM nachádzajúcej sa v okrese Z., obci M., katastrálnom území M. a zapísanej v katastri nehnuteľností v Slovenskej republike na liste vlastníctva číslo XXX, vedenom Okresným úradom Z., katastrálnym odborom, bez písomného súhlasu vlastníka stavby so súpisným číslom XXX postavenej na pozemku parcelné číslo XXX/X, parcela registra „C“ - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 138 m², druh stavby: Rodinný dom, popis stavby: DOM nachádzajúcej sa v okrese Z., obci M., katastrálnom území M. a za písanej v katastri nehnuteľností v Slovenskej republike na liste vlastníctva číslo XXX, vedenom Okresným úradom Z., katastrálnym odborom a náhrady trov konania. (...)

1.1. Pri rozhodnutí okresný súd aplikoval na osvedčené skutočnosti ustanovenia § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, 2 písm. c), d), § 326 ods. 1, 2, § 327, § 329 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), § 2 písm. a), § 3 ods. 1, 2, 3 písm. a), § 4 písm. e), § 4 ods. 1, 6, 10, § 26 ods. 1 písm. h), § 29 ods. 1 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.

1.2. Návrh žalobca odôvodnil tým, že žalovaná napriek opakovaným výzvam a podaniam žalobcu zasahuje do výlučného vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnostiam a k vodovodnej prípojke tým spôsobom, že odmieta ukončiť zmluvu s predchádzajúcim vlastníkom nehnuteľnosti a vodovodnej prípojky, odmieta demontovať meradlo na meranie množstva vody dodávanej verejným vodovodom do vodovodnej prípojky umiestnenej na nehnuteľnostiach, a súčasne odmieta uzavrieť novú zmluvu o dodávke vody so žalobcom.

1.3. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s obsahom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, s obsahom dôkazov a vyjadrením osoby povinnej, z ktorého vyplynula skutočnosť, že vodovodná prípojka k rodinnému domu so súpisným č. XXX v obci M. je odpojená z dôvodu neuhradenej čiastky 90,50 eur za odber pitnej vody, dospel k záveru, že žalobca neosvedčil potrebu okamžitej úpravy pomerov, nakoľko nepreukázal, že by jeho právo bolo zo strany žalovanej akokoľvek ohrozené. Uviedol, že žalobca nepreukázal bezodkladnosť okamžitej úpravy, nakoľko ako vyplýva z vyjadrenia osoby povinnej, že vodovodná prípojka k rodinnému domu vo vlastníctve žalobcu je odpojená, teda nedochádza k dodávke vody do nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu, súd v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia „nemá právomoc“ riešiť žalobcom žiadanú demontáž meradla, zdržanie sa montáže meradla na meranie množstva vody dodávanej verejným vodovodom do vodovodnej prípojky a zároveň zdržať sa dodávky vody dodávanej verejným vodovodom do vodovodnej prípojky umiestnenej na pozemku žalobcu. Tiež uviedol, že žalobcovi dáva do pozornosti, že uvedené možno riešiť v konaní vo veci samej. Dospel k záveru, že neodkladné opatrenie nemožno nariadiť, keď je ohrozenie práv žalobcu iba domnelé bez osvedčenia akýchkoľvek objektívnych skutočností.

1.4. O trovách konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie rozhodol

podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu uznesením z 25. septembra 2023 č. k. 27Co/76/2023-84 rozhodol tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.) ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP a žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi nepriznal (výrok II.).

2.1. Odvolací súd v odôvodnení svojho uznesenia zároveň poznamenal, že na vecnej správnosti napadnutého unesenia nič nemení ani námietka žalobcu o nesprávnom obsadení súdu, kedy vo veci rozhodoval iný než zákonný sudca. Odvolací súd poukazujúc na § 51 ods. 7 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov uviedol, že na účely tohto ustanovenia sa za náhlu prekážku v práci považuje aj čerpanie dovolenky. Vo veci rozhodla a vydala rozhodnutie sudkyňa JUDr. Mária Bačová, ktorá zastupovala sudkyňu JUDr. Martu Szántaiovú, a teda bola v zmysle citovaného ustanovenia a rozvrhu práce zákonný sudca. Podľa oznámenia súdu prvej inštancie zákonná sudkyňa JUDr. Marta Szántaiová dňa 12. júla 2023 čerpala dovolenku, a podľa rozvrhu práce okresného súdu na rok 2023 ju zastupuje sudkyňa JUDr. Mária Bačová, ktorá v zmysle citovaného ustanovenia a rozvrhu práce ako zákonný sudca vo veci rozhodla a vydala rozhodnutie. V danom prípade sa síce neuvádza na písomnom vyhotovení rozhodnutia meno zákonného sudcu, ktorému bola vec (pôvodne) pridelená, ale len meno zastupujúceho sudcu, ktorému bola vec (novo) pridelená podľa rozvrhu práce bez dovetku o zastupovaní, ktorý sa uvádza v prípade podpisovania prvopisu iným sudcom ako tým, ktorý ho vydal (§ 222 CSP: ak sudca, ktorý rozsudok vydal, nemôže prvopis podpísať, podpíše ho iný poverený sudca. Pôjde spravidla o sudcu určeného rozvrhom práce príslušného súdu alebo iného sudcu, ktorého na tento úkon poverí predseda súdu. Podpisujúci sudca v takomto prípade pred svoj podpis uvedie skratku „v zast.“ alebo „v. z.“. Zároveň sa poznamená aj dôvod, pre ktorý rozsudok podpisuje iný sudca.), avšak vytýkaný formálny nedostatok nemožno vyhodnotiť ako procesné pochybenie súdu majúce za následok porušenie procesných práv strán sporu.

2.2. Krajský súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a vo vzťahu k odvolacím námietkam ďalej uviedol, že z predložených dôkazov je preukázané, že nezhoda medzi stranami trvá dlhšiu dobu, a to najmenej od roku 2019, kedy situáciu žalobca riešil podaním písomnej žiadosti povinnej osobe o zrušenie dodávky vody a v roku 2021 podaním písomnej žiadosti o odpojenie vodovodnej prípojky. Z uvedeného dlhodobého trvania vzájomnej nezhody a skutočnosti, že žalobca túto situáciu neriešil súdnou cestou bezprostredne po tom, keď sa nezhoda objavila, resp. keď sa stal vlastníkom označených nehnuteľností (v roku 2013) vyplýva, že navrhované neodkladné opatrenie nemá charakter naliehavosti a nevyhnutnosti.

2.3. Žalobca v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ani žiadne konkrétne tvrdenie alebo argumentáciu, skutočne odôvodňujúcu potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán neuviedol, a to napriek tomu, že je ako navrhovateľ neodkladného opatrenia povinný tvrdiť a zároveň osvedčiť dôvody, pre ktoré je naliehavo a bezodkladne potrebné upraviť pomery strán sporu (ustanovenie § 326 ods. 1 a 2 CSP). Až z doplnenia skutkových tvrdení v odvolaní je zrejmé, že žalobca (napriek evidovanému trvalému pobytu na adrese v dotknutých nehnuteľnostiach) v tomto rodinnom dome nebýva, reálne ho nevyužíva, ale ho užíva pôvodná vlastníčka rodinného domu, ktorá odoberá pitnú vodu dodávanú jej osobou povinnou. Žalobca však takto skutkový stav v návrhu neopísal. Uvedené skutkové okolnosti sú pre odôvodnenie potreby úpravy pomerov dôležité. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že nehnuteľnosti i osoba povinná sa nachádzajú v okrese, ktorý podlieha miestnej príslušnosti iného súdu, preto mu prípadná okolnosť domáhania sa práv žalobcu súdnou cestou nemôže byť známa z úradnej činnosti.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v zákonnej lehote dovolanie, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 420 písm. e) a f) CSP, ktorým napáda predmetné uznesenie v celom rozsahu.

3.1. Dovolateľ rovnako ako v odvolaní namietal, že v prvoinstančnom konaní rozhodol iný ako zákonný

sudca, a tento iný ako zákonný sudca súčasne vypracoval a podpísal uznesenie z 12. júla 2023. Podľa dovolateľa čerpanie dovolenky sudkyňou JUDr. Martou Szántaiovou dňa 12. júla 2023 nemôže byť prekážkou, ktorá by mala brániť sudkyňi JUDr. Marte Szántaiovej vo vykonávaní úkonov a v rozhodovaní vo veci. Deň 12. júl 2023 bol posledným dňom 30-dňovej lehoty podľa § 328 ods. 1 CSP, t. j. ak aj sudkyňa JUDr. Marta Szántaiová čerpala dňa 12. júla 2023 dovolenku, je podľa dovolateľa viac ako pravdepodobné, že by rozhodnutie vo veci a vyhotovenie rozhodnutia nechala na inú zastupujúcu sudkyňu, ktorej by bol súdny spis pridelený na posledný deň zákonnej 30-dňovej lehoty podľa § 328 ods. 2 CSP, pričom táto zastupujúca sudkyňa by naštudovala súdny spis, rozhodla by, a súčasne by dňa 12. júla 2023 vyhotovila uznesenie z 12. júla 2023 a odoslala ho Advokátskej kancelárii Mgr. Juraj Hedera s. r. o.

3.2. Dovolateľ poukázal na znenie dôvodovej správy novely, podľa ktorej sa ustanovenie § 51 ods. 7 zákona č. 757/2004 Z. z. vzťahuje len na prípady, keď zákonnému sudcovi napadla vec počas čerpania dovolenky, ktorú je potrebné rozhodnúť skôr, ako sa vráti do výkonu práce. V prejednávanej právnej veci však vec napadla zákonnému sudcovi JUDr. Marte Szántaiovej dňa 12. júna 2023, t. j. nie počas čerpania dovolenky. Podľa dovolateľa bola zákonná sudkyňa JUDr. Marta Szántaiová povinná rozhodnúť v prejednávanej veci pred 12. júlom 2023, resp. pred čerpaním dovolenky. Okresný súd a krajský súd vo svojich uzneseniach potvrdili, že v prejednávanej právnej veci prišlo k zastúpeniu zákonného sudcu JUDr. Marty Szántaiovej, a teda, že zastupujúca sudkyňa JUDr. Mária Bačová mala v prejednávanej právnej veci rozhodovať ako zákonný sudca. V takom prípade však podľa dovolateľa nevznikol dôvod na aplikáciu § 222 CSP a sudkyňa JUDr. Mária Bačová nemusela poveriť iného sudcu podpísaním uznesenia z 12. júla 2023, pretože podľa všetkého nečerpala dovolenku a bola v práci, keďže dňa 12. júla 2023 podpísala uznesenie z 12. júla 2023. Dovolateľ má za to, že hrubá nezákonnosť uznesenia z 12. júla 2023 sa ukazuje v tom, že tým ide o zjavné zmiešanie dvoch inštitútov, a to zastúpenia sudcu na rozhodnutie a poverenia sudcu na podpis rozhodnutia. Podľa dovolateľa, ak zákonná sudkyňa JUDr. Marta Szántaiová čerpala dňa 12. júla 2023 dovolenku a vo veci rozhodla a vyhotovila uznesenie z 12. júla 2023 dňa 12. júla 2023 sudkyňa JUDr. Mária Bačová, sudkyňa JUDr. Mária Bačová nemala zákonný dôvod na uvádzanie sudkyne JUDr. Marty Szántaiovej na prvopis uznesenia z 12. júla 2023 a na aplikáciu § 222 CSP, ale mala len pod svojím menom podpísať uznesenie z 12. júla 2023.

3.3. Dovolateľ uvádza, že argumentácia okresného súdu ohľadom skutkových zistení vyplýva v podstate z bodu 26. uznesenia z 12. júla 2023. Podľa dovolateľa tým okresný súd reagoval na celý jeho návrh len z pohľadu odpovede žalovanej. Dovolateľ už v odvolaní namietol, že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, na základe čoho bol podľa dovolateľa naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP. Dovolateľ má za to, že bolo rozhodnuté na základe nepravdivého vyjadrenia žalovanej.

3.4. Dovolateľ tvrdí, že žalovaná v prejednanom prípade nereagovala na výzvu okresného súdu z 8. augusta 2023 v lehote určenej zákonnou sudkyňou JUDr. Martou Szántaiovou podľa článku 10 ods. 2 a 3 CSP a § 118 ods. 1 CSP, ktorá nebola predĺžená podľa § 118 ods. 2 CSP a zmeškanie lehoty nebolo ospravedlnené podľa § 122 CSP. Podľa dovolateľa následne zaslaná nepravdivá odpoveď žalovanej, o ktorú sa opierajú v svojich uzneseniach okresný súd, aj krajský súd, žiadnym spôsobom nesúvisí s požiadavkami okresného súdu uvedenými vo výzve z 8. augusta 2023, s návrhom dovolateľa a s prejednaným skutkovým a právnym stavom. Dovolateľ má za to, že tvrdenia uvedené v odpovedi žalovanej neboli s poukazom na článok 8 CSP žiadnym spôsobom preukázané.

3.4.1. Podľa dovolateľa ide aj o popretie princípu rovnakého postavenia sporových strán v zmysle čl. 6 ods. 1 CSP, keď sporové strany v rovnakej miere majú možnosť uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany. Keďže žalovaná poslala na okresný súd odpoveď dňa 10. júla 2023 a okresný súd vydal uznesenie z 12. júla 2023, žalobca objektívne nemal vedomosť o odpovedi žalovanej a nemohol sa k nej v zákonnej lehote na vydanie uznesenia z 12. júla 2023 ani vyjadriť.

3.5. Dovolateľ má za to, že rozhodnutie krajského súdu je svojvoľné, neopodstatnené, nepreskúmateľné, neudržateľné a zmätočné. V rámci porušenia práva dovolateľa na spravodlivý proces bolo podľa

dovolateľa porušené súčasne aj právo na predvídateľnosť rozhodnutia, právo na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a právo na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku (opravného prostriedku v bode I. odvolania) spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Dovolateľ poukázal na znenie § 387 ods. 3 CSP a súčasne na znenie § 379 CSP (viazanosť rozsahom odvolania), § 380 CSP (viazanosť odvolacími dôvodmi, t. j. aj odvolacím dôvodom v bode I. odvolania) a § 220 ods. 2 CSP a § 393 ods. 2 CSP (k odôvodneniu), ktoré krajský súd podľa neho porušil. Okresný súd a krajský súd podľa argumentácie dovolateľa v celom rozsahu odignorovali argumentáciu dovolateľa týkajúcu sa nesprávnych skutkových zistení na základe vykonaných dôkazov. Krajský súd aplikoval § 387 ods. 2 CSP, t. j. v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia okresného súdu a s poukazom na bod 7. uznesenia z 25. septembra 2023 doplnil na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia okresného súdu ďalšie dôvody. Podľa dovolateľa je otáznosť, či je zo strany krajského súdu prípustná aplikácia § 387 ods. 2 CSP a dopĺňanie tohto typu argumentácie do odôvodnenia uznesenia z 25. septembra 2023 vo vzťahu k tomuto typu argumentácie v rámci uznesenia z 12. júla 2023. Podľa názoru dovolateľa to nie je prípustné a argumentácia krajského súdu takýmto spôsobom doplnená do uznesenia z 12. júla 2023 prostredníctvom uznesenia z 25. septembra 2023 je týmto pádom podľa žalobcu doplnená podľa § 387 ods. 2 CSP nezákonne a protiústavne, nakoľko je rozhodnutie krajského súdu podľa dovolateľa v rozpore s § 387 ods. 1, 2 a 3, § 379 a § 380 CSP. Podľa dovolateľa krajský súd ignorovaním argumentácie dovolateľa uvedenej v návrhu a ignorovaním argumentácie dovolateľa uvedenej v bodoch I., II. a IV. odvolania podľa dovolateľa zasiahol do dovolateľovho práva na spravodlivý proces, keďže v zmysle vyššie uvedené protizákonne aplikoval § 379 ods. 2 CSP (doplnenie ďalších dôvodov), aj keď na to neboli splnené zákonné predpoklady.

3.6. Dovolateľ ďalej namietal, že v bode II. svojho odvolania opieral odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, keď podľa neho uznesenie z 12. júla 2023 vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože okresný súd vôbec neaplikoval právne normy zakotvené v § 123, § 124, § 126 ods. 1 a § 127 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a právne posúdenie dovolateľa uvedené v návrhu v celom rozsahu formálne poprel ako nedôvodné. Závery uvedené v bode 14. odôvodnenia krajského súdu považuje dovolateľ za svojvoľné, neopodstatnené, nepreskúmateľné a neudržateľné.

3.7. Žalobca poukázal, že odôvodnil odvolanie v bode IV. odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, v ktorom namietol, že zo strany okresného súdu došlo k nesprávnemu procesnému postupu, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

3.8. Navrhol, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvej inštancie a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súčasne navrhol, aby mu dovolací súd priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu dovolateľa uviedla, že trvá na svojom pôvodnom stanovisku a nesúhlasí s vyjadrením dovolateľa, že by napádané uznesenia obsahovali zmanipulované a nepravdivé výroky.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné zamietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v

ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V danom prípade žalobca prípustnosť dovolania odvodil z § 420 písm. e) a f) CSP. K čomu dovolací súd uvádza, že základným a spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (porovnaj R 19/2017). Ak táto podmienka nie je splnená, dovolací súd už neposudzuje prípustnosť dovolania z hľadiska existencie dovolateľom namietanej vady zmätočnosti.

8. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu.

8.1. O rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, by išlo aj v prípade, že súd musel vec skončiť procesne (pre existenciu prekážky vecného prejednávania odôvodňujúcej zastavenie konania alebo odmietnutie podania) bez toho, aby vec prejednal (uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/26/2019, 8Cdo/83/2017).

9. V predmetnej veci šlo o prípad, kedy odvolací súd vo vzťahu k žalobcovi vec skončil, keď potvrdil zamietajúce rozhodnutie okresného súdu. Preto možno o rozhodnutí odvolacieho súdu napadnutom dovolaním žalobcu povedať, že je rozhodnutím vo veci samej alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí a prípustnosť dovolania nie je v súdnej veci v zmysle ustanovenia § 420 CSP vylúčená.

10. Dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP namietal, že v prvoinštančnom konaní rozhodol iný ako zákonný sudca, a tento iný ako zákonný sudca súčasne vypracoval a podpísal uznesenie z 12. júla 2023.

11. V súvislosti s posúdením opodstatnenosti tejto námietky dovolací súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované ako judikát R 59/1997, v zmysle ktorého neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku, posúdiť túto otázku samostatne. Tento záver najvyššieho súdu je naďalej aktuálny vo vzťahu k § 420 písm. e) CSP.

12. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezáujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

13. Právo na zákonného sudcu je zaručené v ustanovení čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa ktorého nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané súdy a sudcovia podľa vopred vybraných zásad (procesných pravidiel).

14. Princíp nebyť odňatý zákonnému sudcovi bol v civilnom sporovom konaní premietnutý aj do ustanovenia § 420 písm. e) CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Súdna prax je pritom jednotná v tom, že súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca.

15. Koho treba považovať za zákonného sudcu a akým spôsobom možno vykonať jeho zmenu upravuje ustanovenie § 3 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

16. Za zákonného sudcu podľa ustanovenia čl. 48 ods. 1 ústavy je potrebné zásadne považovať toho, kto bol určený na prejednanie a rozhodnutie veci v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, ďalej len „ústavný súd“, sp. zn. I. ÚS 52/97, II. ÚS 47/99, II. ÚS 118/02, III. ÚS 46/04, III. ÚS 46/2012, IV. ÚS 161/08). Ústavný súd pojem zákonného sudcu vykladá tak, že ním je sudca, ktorý bol pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu oprávneného konať a rozhodnúť určitý druh súdnej agendy. Nejde o rozvrh práce bez ďalšieho, ale rozvrh práce, ktorý je v súlade so zákonom a prislúchajúcimi právnymi predpismi.

17. Nesprávne obsadeným je súd obsadený v rozpore s ustanoveniami upravujúcimi zloženie súdu, ktorý má určitý spor prejsť a rozhodnúť. Súd je nesprávne obsadený aj vtedy, ak o veci nekoná zákonný sudca. Zákonným sudcom je sudca určený v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu (sp. zn. 7Cdo/51/2018). Okrem procesných pravidiel určovania príslušnosti súdov a ich obsadenia je súčasťou základného práva na zákonného sudcu aj pridelovanie súdnej agendy sudcom a určenia zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce tak, aby bolo zachované stanovené pridelovanie súdnej agendy na konanie sudcom, a aby bol vylúčený výber súdov a sudcov „ad hoc“, pre rôzne dôvody a účely. Ak sudca bude určený v rozpore s rozvrhom práce alebo síce v súlade s ním, ale na základe jeho pravidiel (opatrenia), ktoré odporuje zákonu, právo na zákonného sudcu vyplývajúce z ustanovenia čl. 48 ods. 1 ústavy sa nerešpektuje a v takomto prípade treba súd považovať v zmysle ustanovenia § 420 písm. e) CSP za nesprávne obsadený.

18. Dovolací súd v danej veci predovšetkým skúma, či sudca, ktorý o nej konal a rozhodoval (ne)bol určený v súlade s rozvrhom práce.

19. Podľa ustanovenia § 50 ods. 1 zákona o súdoch na účely tohto zákona sa rozvrhom práce rozumie akt riadenia predsedu súdu, ktorým sa riadi organizácia práce súdu pri zabezpečovaní výkonu súdnictva na príslušný kalendárny rok.

19.1. Podľa ustanovenia § 50 ods. 2 písm. a) zákona o súdoch rozvrh práce obsahuje určenie senátov, samosudcov, súdnych úradníkov a notárov poverených vybavovaním jednotlivých druhov vecí, ktoré došli na súd.

19.2. Podľa ustanovenia § 51 ods. 1 zákona o súdoch ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce pridelujú jednotlivým senátom alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí. Súdnym úradníkom sa pridelujú veci podľa rozvrhu práce tak, aby sa zabezpečilo ich rovnomerné zaťaženie a riadny chod súdu.

19.3. Podľa ustanovenia § 51 ods. 2 zákona o súdoch podmienka náhodného výberu podľa odseku 1 je splnená vtedy, ak sa má vec prideliť jednému z aspoň dvoch senátov, samosudcov alebo súdnych úradníkov.

19.4. Podľa ustanovenia § 51 ods. 7 zákona o súdoch ak vznikne náhla prekážka, ktorá bráni zákonnému sudcovi, ktorému bola vec pridelená, vykonávať úkony a rozhodovať vo veci po kratší čas

ako šesť týždňov, vec bude pridelená sudcovi určenému rozvrhom práce na zastupovanie tohto zákonného sudcu; pridelenie sa vykonáva v čase, keď sa zistí náhla prekážka. Na účely tohto ustanovenia sa za náhlu prekážku v práci považuje aj čerpanie dovolenky.

20. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia napadol okresnému súdu dňa 12. júna 2023, pričom vec bola pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Marte Szántaiovej pod sp. zn. 28C/32/2023 (pozri potvrdenie na č. 1. 39 spisu). Podľa článku II. tabuľkovej časti týkajúcej sa občianskoprávnej agendy rozvrhu práce okresného súdu platného v čase podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (ďalej len „rozvrh práce“) je v oddelení 28C sudkyňou JUDr. Marta Szántaiová a 1. zastupujúcou sudkyňou je JUDr. Mária Bačová. Podľa článku II. písm. b) PRAVIDLÁ URČOVANIA ZÁKONNÉHO SUDCU ods. A/ bod 1. rozvrhu práce „V prípade náhlej prekážky, ktorá bráni zákonnému sudcovi, ktorému je vec pridelená, vykonávať úkony a rozhodovať vo veci po dobu kratšiu ako 6 týždňov, koná a rozhoduje vo veci sudca určený rozvrhom práce na zastupovanie zákonného sudcu. V prípade náhlej prekážky zastupujúceho sudcu, koná a rozhoduje vo veci v poradí ďalší zastupujúci sudca určený týmto rozvrhom práce.“ Podľa úradného záznamu na č. 1. 83 spisu mala JUDr. Marta Szántaiová dňa 12. júla 2023 dovolenku. Za náhlu prekážku v práci sa považuje aj čerpanie dovolenky (§ 51 ods. 7 zákona o súdoch).

20.1. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uvádza, že ak počas čerpania dovolenky JUDr. Marty Szántaiovej sudkyne, ktorej bola vec pridelená, rozhodla o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dňa 12. júla 2023 JUDr. Mária Bačová, táto rozhodla v zmysle rozvrhu práce okresného súdu platného v čase rozhodnutia a v zmysle zákona o súdoch ako zákonný sudca a námietka dovolateľa je v tomto smere neopodstatnená.

21. Pokiaľ dovolateľ namietal vo vzťahu k spôsobu podpisu rozhodnutia okresného súdu JUDr. Máriou Bačovou v súvislosti s použitím spojenia „Zákonná sudkyňa v zastúpení“ (viď č. 1. 47 spisu), dovolací súd uvádza, že vzhľadom na vyššie uvedené odôvodnenie a aj vzhľadom na odôvodnenie krajského súdu uvedeného v bode 18. jeho rozhodnutia, je zrejmé, že vo veci rozhodovala zastupujúca sudkyňa JUDr. Mária Bačová. Uvedenie mena sudkyne, ktorej bola vec pridelená s dodatkom „Zákonná sudkyňa v zastúpení“ a uvedenie mena sudkyne, ktorá vo veci rozhodla, podľa názoru dovolacieho súdu nie je porušením práva na zákonného sudcu a nespôsobuje takú zmätočnosť rozhodnutia, ktorou by bolo zasiahnuté do práv dovolateľa. Napokon dovolateľ v dovolaní ani nekonkretizoval, akým spôsobom táto namietaná vada zasiahla do jeho práv na spravodlivý proces.

22. Pre úplnosť považuje dovolací súd za potrebné vyjadriť sa k argumentácii dovolateľa, keď podľa neho „bola zákonná sudkyňa JUDr. Marta Szántaiová povinná rozhodnúť v prejednávanej veci pred 12. júlom 2023, resp. pred čerpaním dovolenky“, ktorú argumentáciu považuje dovolací súd za neadekvátnu s ohľadom na normatívne upravenú všeobecnú lehotu na rozhodnutie o neodkladnom opatrení (§ 328 ods. 2 CSP), ako aj normatívnu úpravu dovolenky ako náhlej prekážky v práci (§ 51 ods. 7 zákona o súdoch). Argumentácia dovolateľa tak nemá normatívny základ vyplývajúci z právneho poriadku, ale je aj v rozpore s objektívnou možnosťou predvídať do budúcnosti (pro futuro) náhle prekážky v práci, inými slovami je nemožné predpovedať nepredvídateľne udalosti v živote sudcu, ktorý za tým účelom má právo využiť a čerpať dovolenku.

23. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že žalobca neopodstatnene namietal zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. e) CSP, že v prvoinštančnom konaní rozhodol iný ako zákonný sudca, ktorý vypracoval a podpísal uznesenie z 12. júla 2023. Dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. e) CSP nie je preto daný.

24. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené s zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

25. Dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietal v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nedostatky v procese dokazovania a zistenia skutkového stavu, nesprávny procesný postup, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu a jeho nezákonnosť a arbitrárnosť (svojvoľnosť). Dovolací súd však po preskúmaní obsahu spisu a rozhodnutí súdov nižších inštancií nezistil v ich postupe existenciu vady zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP.

26. Neodkladné opatrenie predstavuje významný zabezpečovací inštitút civilného procesného práva. V porovnaní s predchádzajúcim procesným kódexom, ktorý zakotvoval inštitút predbežného opatrenia, je možné konštatovať, že neodkladné opatrenie podľa civilného sporového poriadku: 1. nemusí mať iba dočasný a provizórny charakter, ale neodkladným opatrením môže byť poskytnutá trvalá definitívna súdna ochrana, 2. nemusí byť obligatórne previazané s konaním vo veci samej, to znamená, súd nemusí uložiť navrhovateľovi povinnosť podať žalobu vo veci samej, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov, 3. je možné nariadiť aj po právoplatnom skončení konania vo veci samej, 4. priamo z procesného kódexu vyplýva, že je možné nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej, ak to povaha veci pripúšťa. (Sudzina, M.: Neodkladné opatrenia podľa civilného sporového poriadku, ACTA IURIDICA RESOVIENSIA Nr 2 (33)/2021, str. 188).

26.1. Neodkladné opatrenie predstavuje inštitút osobitnej povahy, čomu zodpovedá zjednodušený a zrýchlený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, keď súd rozhoduje spravidla bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania, a to s poukazom na podstatu, účel a zmysel inštitútu neodkladného opatrenia. Je zrejmé, že pri nariadovaní neodkladného opatrenia prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd musí skúmať naplnenie formálnych a vecných predpokladov uvedených v ustanovení § 324 a nasl. CSP. Splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia samozrejme nemožno vyvodiť len zo samotných tvrdení žalobcu, a preto je potrebné tieto tvrdenia spoľahlivo osvedčiť aspoň do tej miery, že možno dôvodne nadobudnúť presvedčenie o ich pravdivosti a hodnovernosti (§ 326 ods. 1 a 2 CSP). Chýbajúce osvedčenie bezprostredne hrozacej škody/ujmy nemožno ničím nahradiť, pretože je základnou podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko ide o opatrenie, ktoré je namieste nariadiť len vtedy, ak je práve kvôli zabráneniu skutočne hrozacej konkrétnej škode/ujme potrebné okamžite zasiahnuť súdnym rozhodnutím. Faktické vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery strán je otázkou voľnej úvahy súdu, ktorá však musí byť objektívne preskúmateľná na základe odôvodnenia jeho rozhodnutia. Treba tiež uviesť, že neodkladné opatrenie zasahuje podstatným spôsobom do práv druhej strany, je preto nevyhnutné, aby súdy s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu zvažovali nevyhnutnosť (a primeranosť) takéhoto zásahu do subjektívneho práva protistrany.

27. Dovolací súd zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie je výnimočným opatrením, ktoré možno nariadiť len vtedy, ak je skutočne nevyhnutné bezodkladne upraviť pomery medzi stranami. Nariadenie

neodkladného opatrenia z dôvodu potreby bezodkladnej úpravy pomerov v zmysle § 325 ods. 1 CSP je prípustné a opodstatnené len vtedy, (i) ak sa tvrdí alebo osvedčí právny vzťah medzi stranami, (ii) ak tento vzťah vyžaduje dočasnú úpravu, (iii) ak je navrhovaná bezodkladná úprava naliehavo potrebná, (iv) ak sa v právnych vzťahoch medzi stranami nevytvorí nenávratný stav a (v) ak sa nezasahuje do právnych vzťahov medzi stranami neprimeraným spôsobom. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak žalobcovi (navrhovateľovi neodkladného opatrenia) hrozí vznik alebo rozširovanie škody, či inej ujmy alebo dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov.

28. V súdnej veci sa žalobca domáhal voči žalovanej nariadenia neodkladného opatrenia, a to demontáže meradla, zdržania sa montáže meradla na meranie množstva vody dodávanej verejným vodovodom do vodovodnej prípojky a zároveň zdržania sa dodávky vody dodávanej verejným vodovodom do vodovodnej prípojky umiestnenej na jeho pozemku. Žalobca bol preto povinný osvedčiť, že zo strany žalovanej existuje reálne nebezpečenstvo a bezprostredne jemu hroziaca ujma, ktorá musí byť konkrétna. Súd prvej inštancie z tvrdení a listinných dôkazov predložených žalobcom a vyjadrenia žalovanej nemal preukázanú potrebu nutného zásahu súdu formou neodkladného opatrenia v navrhovanom znení, keďže pre aplikáciu tohto inštitútu sa vyžaduje naliehavosť neodkladnej úpravy pomerov.

28.1. Odvolací súd sa so záverom súdu prvej inštancie stotožnil a rovnako skonštatoval, že žalobca neosvedčil naplnenie predpokladov na nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia, pretože z jeho tvrdení a z predložených listín nemožno vyvodiť dôvodnosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov strán predpokladané § 325 ods. 1 CSP. Žalobca potrebu nariadenia neodkladného opatrenia odôvodňoval tým, že žalovaná mu bráni v riadnom výkone jeho vlastníckych práv. K uvedeným tvrdeniam predložil listinné dôkazy, fotodokumentáciu, z ktorých je zrejmé, že dochádza k odpájaniu/pripájaniu vodovodnej prípojky bez uzatvoreného zmluvného vzťahu medzi stranami. Z predložených listinných dôkazov, ako aj zo samotných tvrdení dovolateľa však vyplýva, že nehody medzi stranami sporu začali vznikať najmenej od roku 2019. Je preto zrejmé, že sa nejedná o stav, ktorý by splňal podmienku naliehavosti a aj nevyhnutnosti, keďže žalobca vzniknutú situáciu neriešil, keď vznikla, resp. keď sa stal vlastníkom nehnuteľností (pozri bod 11. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu), žalobca tak užíval svoju nehnuteľnosť bez vyriešeného zmluvného vzťahu ohľadom dodávok vody. Zároveň odvolací súd upozornil, že dovolateľ doplnil významné skutkové okolnosti až v odvolaní.

28.1.1. Odvolací súd stotožniac sa s okresným súdom zároveň akcentoval, že „navrhovateľ svoj návrh zdôvodnil tým, že osoba povinná mu bráni v užívaní jeho rodinného domu, pozemku a k vodovodnej prípojke umiestnenej na pozemku a v nakladaní s nehnuteľnosťami a tým nad mieru primeranú pomerom obťažuje žalobcu a vážne ohrozuje výkon jeho práv, súd prvej inštancie správne uviedol, že žalobca nijak nekonkretizoval, v čom spočíva ohrozenie jeho práv na jeho nehnuteľnostiach a obmedzil sa iba na všeobecnú formuláciu ohrozenia (odkazom na citáciu § 4 ods. 7 zákona č. 442/2002 Z. z. upravujúcom povinnosti vlastníka vodovodnej prípojky) bez toho, aby túto akýmkoľvek spôsobom preukázal. I keď predložil fotografie preukazujúce existenciu meradla na meranie množstva odbernej vody, tieto dôkazy nie sú dostatočné na preukázanie existencie hrozby jeho bezprostredného ohrozenia.“ (bod 13. odôvodnenia odvolacieho súdu).

28.1.2. Odvolací súd tiež uviedol, že žalobca má rovnako právne možnosti na to, aby sa domáhal nerušeného výkonu svojho vlastníckeho práva, avšak v takomto prípade musí zasah do vlastníckeho práva buď osvedčiť (čo sa v danom prípade nestalo), alebo ho preukázať v riadnom sporovom konaní. Tvrdenia, že má ísť o zásahy, resp. porušenia záujmov žalobcu chránených § 123, § 124, § 126, § 127 Občianskeho zákonníka, žalobca formuloval všeobecne, nekonkrétne, a teda nie je zrejmé (bez ďalšieho dokazovania), či ide jednoznačne o zásah do chránených práv podľa citovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka. Dôvodnosť zásahov osoby povinnej do práv žalobcu by mala byť predmetom dokazovania, napr. v civilnom konaní na súde; nie však predmetom konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa má v predmetnej veci sledovať predovšetkým odstránenie možného protiprávneho stavu, ktorý neznesie odklad. Dokazovanie v takomto rozsahu v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nemá svoj právny a zákonný podklad a ani priestor. (bod 14. odôvodnenia odvolacieho súdu).

28.1.3. Odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že žalobca v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nepreukázal existenciu potreby bezodkladnej úpravy pomerov, pretože žiadnym spôsobom neosvedčil, že mu reálne a bezprostredne hrozí ujma. V návrhu uvedené skutočnosti nie sú postačujúcimi na preukázanie existencie dôvodnej obavy vzniku akejkoľvek (hoci aj iba potenciálnej) ujmy, a žalobca tak neunesol bremeno tvrdenia. Potrebu poskytnutia súdnej ochrany navrhovanou procesnou formou bezodkladnej úpravy pomerov preto aj odvolací súd nepovažoval za osvedčenú. Podľa odvolacieho súdu správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie nemohli spochybniť ani odvolacie námietky žalobcu, s ktorými sa odvolací súd aj vysporiadal (body 12. až 14., 17. a 18. odôvodnenia odvolacieho súdu).

28.2. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (body 8. až 20.) nevyplýva nedostatočnosť, či arbitrárnosť alebo nepresvedčivosť, ani absencia o skutkových a právnych záveroch, či taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu dovolateľa, resp. sa nevysporiadal s odvolacími námietkami žalobcu v zmysle § 387 ods. 3, posledná veta CSP.

28.3. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za neodôvodnené. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzi ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu.

29. Dovolací súd zároveň dodáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Prieskum skutkových zistení zo strany dovolacieho súdu spočíva iba v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade znátočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci nezistil. Navyše, z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

30. Pokiaľ dovolateľ v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP v dovolaní namietal, že konajúce súdy nesprávne zistili a vyhodnotili skutkový stav, dôsledkom čoho je i nesprávne právne posúdenie celého sporu, dovolací súd pripomína, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu znátočnosti (judikát R 24/2017). Uvedený záver považuje i ústavný súd za akceptovateľný (I. ÚS 61/2019). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06).

31. V reakcii na dovolacie argumenty žalobcu dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa

§ 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Žalobca preto neopodstatnene namieta, že odvolací súd mu nedostatočným odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

31.1. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strany sporu na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011).

32. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že žalobca neopodstatnene namietať zmätočnosťnú vadu spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení podľa § 420 písm. f) CSP.

33. Dovolateľ porušenie svojho práva na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f) CSP videl aj v tom, že súd mu nedoručil vyjadrenie protistrany, ku ktorému sa nemal možnosť vyjadriť.

34. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že sa v ňom nachádza podanie žalovanej doručené do podateľne okresného súdu dňa 10. júla 2023 (č. l. 42 spisu) k výzve okresného súdu na vyjadrenie (č. l. 41 spisu). Z obsahu spisu nevyplyva, aby sa vyjadrenie žalovanej na č. l. 42 spisu doručovalo na vyjadrenie žalobcovi, resp. jeho právnomu zástupcovi.

35. Dovolací súd k uvedenému v okolnostiach posudzovanej veci považuje za potrebné zdôrazniť, že neodkladné opatrenie je inštitútom, ktorým sa poskytuje dočasná a hlavne rýchla ochrana práv a právom chráneným záujmov strany, ktorá neodkladné opatrenie navrhuje, preto z povahy veci, ale tiež ex lege (zo zákona) na konanie a rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je možné aplikovať všetky zásady kontradiktórneho konania, ktoré sú typické pre sporové konanie (konanie vo veci samej). Uvedené vyplýva nielen zo zákonných ustanovení prvého dielu, tretej hlavy, tretej časti CSP, ale tiež z ustanovení základných princípov CSP (predovšetkým článok 6 ods. 1, článok 8, článok 11 ods. 2, článok 12, článok 13, článok 16 ods. 1 a článok 17).

36. Pokiaľ dovolateľ namietať, že mu nebolo doručené vyjadrenie žalovanej, s ktorým sa nemohol oboznámiť pred rozhodnutím okresného súdu vo veci neodkladného opatrenia, čím podľa neho došlo k popretiu princípu rovnosti sporových strán v zmysle čl. 6 ods. 1 CSP, dovolací súd vo väzbe na bod 35. tohto rozhodnutia uvádza, že obsah princípu rovnosti sporových strán sa sústreďuje výlučne do zabezpečenia akejsi rovnakej štartovacej čiary pre obidve sporové strany, pričom funkčne a komplementárne sa tento princíp dopĺňa s princípom kontradiktórnosti (porovnaj čl. 9 CSP). K čomu dovolací súd ďalej upozorňuje, že ani podľa ústavného súdu princíp kontradiktórnosti nemá absolútny charakter, pretože existujú aj výnimky z uvedeného pravidla, kde okolnosti prípadu alebo procesnej situácie vylučujú uplatňovanie tohto princípu (nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 566/2020).

36.1. V danom prípade dodržanie záruky rovnosti a kontradiktórnosti je predmetom posúdenia, či možno prípadné pochybenie súdu prvej inštancie spočívajúce v tom, že nedal žalobcovi možnosť vyjadriť sa k vyjadreniu žalovanej, konvalidovať v odvolacom (príp. dovolacom) konaní (mutatis mutandis nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 220/2018, na ktorý poukazuje aj dovolateľ). Podľa právnych záverov k predmetnému posúdeniu zhrnutých do zjednocujúceho stanoviska pléna ústavného súdu sp. zn. PLZ. ÚS 1/2014 zo 7. mája 2014 pre ústavnú konformnosť konania ako celku postačí, ak je účastníkovi konania

táto možnosť reálne poskytnutá v odvolacom, príp. v dovolacom konaní.

36.2. Najvyšší súd tiež opakovane uviedol, že iný pohľad na realizáciu práva účastníka oboznámiť sa s vyjadrením procesnej protistrany by mohol v praxi znamenať neustály (neprestajne sa opakujúci a nikdy sa nekončiaci) proces vyjadrovania sa jedného účastníka konania k vyjadreniu druhého účastníka konania; takýto pohľad by mohol mať znaky prílišného právneho formalizmu (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/23/2017, 5Cdo/137/2019 a ďalšie).

36.3. Je na uvážení konajúceho súdu, či bude predostreté argumenty považovať za podstatné a ako také ich predloží na konfrontáciu druhej strane. Konajúci súd musí popri rovnosti účastníkov konania (strán sporu) zaručiť aj plynulosť a rýchlosť konania, čo predpokladá selekciu len podstatných argumentov, ktoré bude súd predkladať na vyjadrenie protistrany. V posudzovanom prípade z obsahu súdneho spisu vyplýva, že dovolateľ sa mal možnosť oboznámiť s vyjadrením žalovanej a reagovať naň, keď toto mu bolo známe, pretože naň reagoval v odvolaní.

36.4. Dovolateľ v odvolaní mohol využiť svoje právo reagovať na vyjadrenie žalovanej, čo aj urobil a toto právo využil, preto podľa názoru dovolacieho súdu je vhodné prijať záver, že k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces nedošlo, lebo procesný postup súdu prvej inštancie, hoc aj by bol nesprávny, nedosiahol v konkrétnom prípade intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces, a to aj s poukazom na obmedzenú zásadu kontradiktórnosti v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Ne/doručenie vyjadrenia žalovanej, s poukazom na konkrétne okolnosti prípadu a princíp procesnej ekonomie, tak v konkrétnom prípade rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom nie je možné aplikovať všetky zásady kontradiktórneho konania typické pre sporové konanie (konanie vo veci samej), nebolo spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu takej intenzity, že by zakladala porušenie jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

36.5. Dovolací súd uzatvára, že súd prvej inštancie rozhodol o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia plne rešpektujúc všetky relevantné procesné ustanovenia § 324 a nasl. CSP, proti jeho zamietajúcemu rozhodnutiu žalobca využil právo podať odvolanie, následne sa dovolací súd vysporiadal so všetkými relevantnými odvolacími námietkami a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Dovolací súd nezistil v postupe súdov nižších inštancií žiadne také procesné pochybenia, ktoré by znamenali porušenie zákazu odmietnutia spravodlivosti, zásady účinnej súdnej ochrany, či porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

37. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu namietajúceho zmatečnosťnú vadu podľa § 420 písm. e) a f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné, preto dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

38. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná, bola aktívna a k dovolaniu sa písomne vyjadrila, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.